

SXEDIO.H2

26.11.1959: Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΩΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΝΩ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΟΥ ΤΟΝ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΖΥΡΙΧΗΣ- ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΝΟΣΙΟΥΡΓΗΜΑ

Με το τελευταίο υπόμνημα του ΑΚΕΛ προς τον Μακάριο δεν υπήρξε συνέχεια. Η Ημέρα για τη διενέργεια των προεδρικών εκλογών (13.12.1959) πλησίαζε και οι δυο πλευρές έπαιρναν πλέον τις αποφάσεις τους.

Ο Μακάριος θεωρείτο ο σίγουρος νικητής με υποστηρικτές το ΕΔΜΑ και τους αγωνιστές της ΕΟΚΑ, ενώ από την Αριστερά και τη Δημοκρατική Ένωση τα πράγματα δεν είχαν ακόμα ξεκαθαρίσει.

Αυτό όμως δεν καθυστέρησε καθόλου.

Ο Ιωάννης Κληρίδης απαντώντας στις 25 Νοεμβρίου αν θα υπέβαλλε υποψηφιότητα για το προεδρικό αξίωμα, εφαρμόζοντας την τακτική του "τράβα με και ας κλαίω" δήλωσε στο πρακτορείο ειδήσεων Ρέουτερ:

"Θα προσπαθήσω να αποφύγω από του να ορισθώ υποψήφιος. Αλλά αν ορισθώ και αν πεισθώ τότε θα είναι ανάγκη να αποδεχθώ".

Ο Ιωάννης Κληρίδης είχε και ένα άλλο πρόβλημα, πέραν του ότι θα ήταν ανθυποψήφιος του Αρχιεπισκόπου

Μακαρίου που γνώριζε τη δύναμη του. Είχε και το "πρόβλημα" του γιου του Γλαύκου Κληρίδη, ο οποίος ήταν υποστηρικτής του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και σημαντικό στέλεχος στη Μεταβατική Κυβέρνηση ως υπουργός Δικαιοσύνης.

Αυτό όμως δεν φαίνεται να βάραινε στις αποφάσεις του καθώς συνεχίζονταν οι παρασκηνιακές διαβουλεύσεις οι οποίες τελικά οδήγησαν τον Ιωάννη Κληρίδη να πάρει την απόφαση και να δεχθεί να υποβάλει υποψηφιότητα σίγουρος πια ότι θα είχε ανοικτά την υποστήριξη του ΑΚΕΛ, ενός κόμματος που

τον είχε υποστηρίξει και στη διεκαετία του 1940 στις δημοτικές εκλογές στη Λευκωσία.

Ο Ιωάννης Κληρίδης ανακοίνωσε τελικά την απόφαση του να είναι ανθυποψήφιος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στις 26 Νοεμβρίου δίδοντας μια και καλή τη χαριστική βολή στις σχέσεις των αγωνιστών της ΕΟΚΑ και του Μακαρίου με τους παλαιοπολιτικούς.

Ο Ιωάννης Κληρίδης δικαιολόγησε την απόφαση του σαν την ευκαιρία να δοθεί στον Κυπριακό λαό η ευκαιρία να εκφέρει τη γνώμη του για τις συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου. Θεωρούσε δηλαδή ο Κληρίδης κάθε ψήφο που θα έπαιρνε ο ίδιος ως αντίθεση στις συμφωνίες, τις οποίες όμως τιμούσε και δεν θα απέρριπτε αυτή τη χρονική περίοδο.

Ανέφερε σε δήλωση του ο Ιωάννης Κληρίδης (Μεταγλώττιση):

"Είμαι υποχρεωμένος, παρά τις προηγούμενες δηλώσεις μου ότι δεν θα υποβάλω υποψηφιότητα για τις προσεχείς εκλογές, να αποδεχθώ την ομόφωνη γνώμη της Δημοκρατικής Ένωσης, ότι έχω εθνικό καθήκο να αναλάβω την υπηρεσία την οποία ζητεί από μένα η πατρίδα.

Πέρασαν για μένα οι νεανικές φιλοδοξίες. Δεν επιδιώκω αξίωμα. Είμαι όμως υποχρεωμένος να αγωνισθώ για πολιτικές αρχές και θα ήταν ασυμβίβαστο προς τις πολιτικές μου αρχές να υποχωρήσω προς τη διατυμπανιζόμενη ανάγκη της ενότητας του Κυπριακού λαού, για τη δημιουργία της νέας Κυπριακής Πολιτείας.

Η συμφωνία της Ζυρίχης, την οποία δέχθηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, χωρίς καν αυτή να δημοσιευθεί για να λάβει γνώση του περιεχομένου της ο Κυπριακός λαός και να εκφέρει τη γνώμη του, δεν είναι αντίξια των θυσιών του λαού για την ελευθερία του. Δεν είναι νίκη του Κυπριακού λαού, την οποία δυστυχώς είμαστε υποχρεωμένοι να ανεχθούμε.

Δεν μου επιτρέπεται όμως να μη αντιμετωπίσω την υποψηφιότητα του Αρχιεπισκόπου για το

προεδρικό αξίωμα, διότι άλλως θα αφηνόταν η εντύπωση, ότι ολόκληρος ο Κυπριακός λαός επιδοκιμάζει το σφάλμα του Αρχιεπισκόπου και τη μεχρι τούδε πολιτεία του.

Αλλωστε ο Μακαριώτατος, ο ίδιος διακήρυξε ότι επαφίεται στον κυπριακό λαό να εκφέρει τη γνώμη του για τη συμφωνία της Ζυρίχης και η μόνη ευκαιρία να εκφέρει τη γνώμη του είναι η προεδρική εκλογή.

Θεώρησα καθήκον μου προς την πατρίδα και τον κυπριακό λαό που αδικήθηκε να υποβάλω ανθυποψηφιότητα, για να δώσω την ευκαιρία να εκφέρει ο λαός τη γνώμη του.

Θεωρώ αναγκαίο να τονίσω ότι ο λαός κατερχόμενος στην εκλογή πρέπει να συμπεριφερθεί με πνεύμα χριστιανικής αγάπης. Οι αντεγκλήσεις, τα μίσση, οι απειλές, οι συγκρούσεις οι βρισιές, τα αλληλοκτυπήματα, πρέπει να αποφευχθούν διότι δεν χρειάζονται και διότι υποβιβάζουν την πολιτική οριμότητα του λαού. Συνιστώ ειρηνική και ελεύθερη έκφραση της γνώμης του λαού".

Η υποψηφιότητα του Κληρίδη συνοδεύθηκε και με ανακοίνωση της Δημοκρατικής Ένωσης με την οποία ο λαός καλείτο ψηφίζοντας τον Κληρίδη να εκφράσει την αποδοκιμασία του για τις συμφωνίες.

Αναφερόταν στην ανακοίνωση:

"Το κύριο πολιτικό θέμα της προεδρικής εκλογής είναι οι συμφωνίες της Ζυρίχης-Λονδίνου. Ο Κυπριακός λαός, σύμφωνα άλλωστε προς τις επανειλημμένες διακηρύξεις του Αρχιεπισκόπου, καλείται να αποφανθεί με την ψήφο του στο ζωτικό αυτό θέμα.

Η Δημοκρατική Ένωση, αδίστακτα θεωρεί τις εν λόγω συμφωνίες όχι μόνο ως εθνική ταπείνωση. Σ'αυτό κανένας Έλληνας δεν διαφωνεί. Εκτός ο Μακαριώτατος, ο οποίος ερήμην του Κυπριακού λαού και καθ' υπέρβαση της εντολής του δεν αρκέστηκε στην Αθήνα ήδη να αποδεχθεί τη συμφωνία στη Ζυρίχη, προδικάζοντας έτσι και το αποτέλεσμα των καλουμένων στο Λονδίνο διαπραγματεύσεων, έσπευσε, ευθύς μετά την επάνοδο

του στην Κύπρο, να εξαγγείλει ότι με τις συμφωνίες αυτές, ο Κυπριακός λαός κατήγαγε περιφανή θρίαμβο. Εκτοτε, δυστυχώς, δεν έπαυσε να επαναλαμβάνει παρόμοιες θριαμβολογίες.

Εάν ο Αρχιεπίσκοπος πιστεύει ειλικρινά ότι οι συμφωνίες αποτελούν "νίκη" αυτό σημαίνει ότι βρίσκετο υπό την επήρεια ψευδαισθήσεων. Εάν, όμως, δεν πιστεύει σε κάτι τέτοιο, τότε πρόκειται για χλεύη μεν προς τους ηρωϊκώς πεσόντες, εμπαιγμό δε προς τους ζώντες.

Η Δημοκρατική Ένωση διαχωρίζοντας τις ευθύνες της, αποδοκιμάζει μεν, ανέχεται δε τώρα το τετελεσμένο γεγονός των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου, ως αδήρητη ανάγκη, οφειλόμενη αποκλειστικά στην αποδοχή τους από τον Αρχιεπίσκοπο. Γι'αυτό η Δημοκρατική Ένωση θεωρεί ως εθνική επιταγή να καλέσει τον Κυπριακό λαό, όπως εκφράσει την αποδοκιμασία του για τις συμφωνίες, ψηφίζοντας σύσσωμος τον υποδεικνυόμενο από αυτήν ως υποψήφιο κ. Ιωάννη Κληρίδη.

Αυτός είναι ο μόνος τρόπος, όπως ο κυπριακός λαός διαδηλώσει με την ψήφο του την απόφαση του να στέρξει μεν τώρα τις οδυνηρές συνέπειες των εναγών αυτών συμφωνιών αλλά να μη ανεχθεί και το στίγμα τους. Ο Κυπριακός λαός, ως προσέξει: Ψηφίζοντας τον Αρχιεπίσκοπο, όχι μόνο αποδοκιμάζει τις συμφωνίες, αλλά και ενστερνίζεται τον ανειλικρινή θριαμβολογικό χαρακτηρισμό, τον οποίο αυτός συνεχίζει να προσδίδει σε αυτές.

Ο Κυπριακός λαός δεν μπορεί στο ψηφοδέλτιο του να διατυπώσει οποιαδήποτε επιφύλαξη ή διαμαρτυρία. Ο μοναδικός τρόπος να τις διατυπώσει είναι να ψηφίσει τον κ. Ιωάννη Κληρίδη, ο οποίος επανειλημμένα διακήρυξε, ότι θεωρεί τις συμφωνίες αυτές οδυνηρές, αλλά τις ανέχεται τώρα ως αναπόδραστη ανάγκη. Ο Κυπριακός λαός ψηφίζοντας τον κ. Κληρίδη, θα διαδηλώσει επίσημα ότι αναγκάζεται να στέρξει όπως γίνει θύμα της πολιτικής του Μακαριωτάτου, αλλά όχι και συνεργός της.

Στο πνεύμα αυτό η Δημοκρατική Ένωση θα αγωνισθεί ειρηνικά για την ολοκλήρωση της ελευθερίας του Κυπριακού λαού που έχει ακρωτηριασθεί δεινώς.

Η Δημοκρατική Ένωση, υποχρεωμένη να κινηθεί μέσα στα ασφυκτικά πλαίσια των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου, θα αγωνισθεί εν τούτοις σθεναρά για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Κυπριακού λαού, στη βάση των δημοκρατικών αρχών και θεσμών, για την κοινωνική πρόοδο και καθολική ευνμερία και την ειλικρινή και ειρηνική συμβίωση με τις μειονότητες που βρίσκονται στη νήσο, διασφαλίζοντας τα διεθνώς αναγνωρισμένα δικαιώματά τους. Ειδικότερα θα υποστηρίξει τη θέσπιση δημοκρατικού εκλογικού νόμου, εξασφαλίζοντας την δίκαιη αντιπροσώπευση στις Βουλές των διαφόρων πολιτικών ρευμάτων. Ως τέτοιο σύστημα η Δημοκρατική Ένωση θεωρεί το Αναλογικό.

Η Δημοκρατική Ένωση προσηλωμένη στα πατροπαράδοτα εθνικά ιδεώδη, θα υποστηρίξει πολιτική φιλίας με όλα τα κράτη, στη βάση αμοιβαιότητας και σύμφωνα προς τις αρχές του Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Η Δημοκρατική Ένωση θλίβεται διότι οι μέχρι τούδε προσπάθειες για ενιαία κάθοδο του λαού στις εκλογές ναυάγησαν, εξ αιτίας, δυστυχώς και μόνο της μονοκρατικής πολιτικής του Αρχιεπισκόπου, ο οποίος και χθες ακόμη αρνήθηκε στη Δημοκρατική Ένωση το δικαίωμα να μετάσχει σε διακομματική σύσκεψη υπό την προεδρία του προς αντιμετώπιση της κατάστασης.

Στον αδάμαστο ελληνικό Κυπριακό λαό εναπόκειται να αναλάβει τις ιστορικές ευθύνες του έναντι του ανοσιουργήματος της Ζυρίχης.